

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Hankekortti julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Liikkumisen ohjaus pyöräliikenteen seudullisen pääverkon kehittämisessä 18.12.2024

Avustuksen saaja	Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä	
Osallistujat	Tampereen kaupunkiseudun kunnat ja Pirkanmaan ELY-keskus	
Aikataulu	1.4.2024	31.12.2024
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	Hankkeessa muodostetaan periaatteet liikkumisen ohjauksen hyödyntämiseksi pyöräliikenteen seudullisen pääverkon kehittämisinvestointien yhteydessä. Periaatteet kattavat sekä pyöräliikenteen pääväylien infrakehittämisen suunnittelun ja toteutuksen valmistelun, rakentamisen sekä rakentamisen jälkeisen työn. Hanke toteutetaan kolmeen päävaiheen kautta: 1. vaiheessa valmistellaan kirjallisuuskatsausta, nykytilakuvausta ja vuorovaikutuksen suunnittelua hyödyntäen jatkohankkeen sisältöjä ja menetelmiä. 2. vaiheessa muodostetaan osallistavilla menetelmillä liikkumisen ohjauksen periaatteet 3. vaiheessa muodostetaan helppokäyttöisen materiaalit sekä raportointi toimeenpanon ja päätöksenteon tueksi. Hankkeen kohderyhmiä ovat kuntien ja muiden pyöräliikenteen pääverkon kehittämiseen kytkeytyvien viranomaisten liikenteen-, rakentamisen- ja viestinnän asiantuntijat sekä rakentamiseen kytkeytyvät yksityiset toimijat.	
Ennakoitu tulos	Hankkeen prosessissa eri toimijoiden ymmärrys liikkumisen ohjauksen menetelmistä infrarakentamisen yhteydessä paranee. Hankkeessa tuotettavien aineistojen sekä seudullisten päätösten avulla muodostetaan vahva selkänöja liikkumisen ohjauksen hyödyntämiseen pyöräliikenteen pääväylien yhteydessä sekä annetaan hyvät lähtökohdat liikkumisen ohjauksen menetelmien skaalaamiseksi koskemaan myös muita infrahankkeita.	
Lisätietoja hankkeesta	Juhani Pohjonen, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, seutusih-teeri Arto Luoma, Pirkanmaan ELY-keskus, liikennejärjestelmä vastaava	

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	Työssä valmisteltu seudullinen ohje määrittää periaatteet, joita sovelletaan pyöräliikenteen seudullisten pääreittien toteutukseen liittyvässä viestinnässä ja vuorovaikutuksessa. Ohje osoittaa hankkeen toteuttaja-osapuolille viestinnän ja vuorovaikutuksen perus- ja lisätason tehtäviä, jotka perustuvat ohjeen laadinnan yhteydessä kerättyihin eri käyttäjäryhmien tietotarpeisiin. Tehtävät on jaoteltu toimijoittain ennen, aikana ja jälkeen -vaiheisiin. Ohje hyväksytään Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmäryhmässä. Tämän jälkeen seutuhallitus lähettää ohjeen kuntiin käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi. Vuonna 2025 ohjetta on tarkoitus testata käytännössä seudun kunnissa muutamissa suuremmissa ja pienemmissä pilottihankkeissa. Mahdollisia suurempia hankkeita ovat Pirkkala-Linnainmaa raitiotien rakentaminen tai Puutarhakadun rakentaminen. Pienempiä hankkeita valitaan erilaisista kohteista kehyskunnista. Ohjetta päivitetään pilotoinnin jälkeen. Ohjeen käyttöä seurataan Tampereen kaupunkiseudun pyöräliikenteen yhteistyöryhmässä.
Miten tavoitteet toteutuivat?	Hankkeelle asetetut tavoitteet toteutuivat täysimääräisinä. Eri toimijoiden kanssa vuorovaikutteisesti valmisteltu ohje muodostaa yhteisesti hyväksytyt seudulliset periaatteet ja toimintamallin liikkumisen ohjauksen systemaattiseksi kytkemiseksi merkittäviin pyöräliikenteen infra-hankkeisiin.
Arvio hankkeen vaikutuksista	Ohjeen avulla voidaan vaikuttaa aiempaa tehokkaammin ihmisten kulkutapatottumuksiin hyödyntämällä infrakehittämisen tarjoamia parannuksia. Ohjeen periaatteiden jalkautuessa pyöräliikenteen pääreittien toteutukseen voidaan tuottaa mahdollisimman sujuvat ja turvalliset tilapäiset liikennejärjestelyt erityisesti lihasvoimalla liikkuville, mutta myös muille tienkäyttäjille. Onnistuneella ja oikea-aikaisella käyttäjävuorovaikutuksella parannetaan hankkeiden vaikuttavuutta.
Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Hyväksyttävyyden ja käytettävyyden kannalta ohjeen valmistelussa oli riittävä vuoropuhelu ja eri asianosaisten näkemyksiä kuultiin ja yhteensovitettiin. Lähtökohtien ja nykyisten toimintatapojen kartoittamiseksi suunnattiin seudun kuntiin kyselyt. Käyttäjätarpeiden selvittämiseksi toteutettiin asukaskysely, johon saatiin 194 vastausta. Lisäksi periaatteiden muodostamisessa hyödynnettiin infrarakentamisen toimijoiden haastatteluita. Positiivinen havainto oli, että eri osapuolet olivat lähtökohtaisesti asialle myötemielisiä. Työn toteutuksessa merkittävin haaste liittyi lopputuotteen muodon ja laajuuden ohella ohjeen rajausta koskeviin kysymyksiin ja käsitteiden yhdenmukaistamisen tarpeeseen. Saatujen ohjeen käyttökokemusten myötä vasta osoittautuu ohjeen käytettävyys ja päivitystarve.